

## SUTARTIS

### TARP

#### RUSIJOS TARYBŲ FEDERACINĖS SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS DĖL TARPVALSTYBINIŲ SANTYKIŲ PAGRINDŲ

Rusijos Tarybų Federacinė Socialistinė Respublika ir Lietuvos Respublika, toliau vadinamos "Aukštosios Susitariančiosios Šalys",

priskirdamos praeičiai įvykius ir veiksmus, kurie kliudė kiekvienai Aukštajai Susitariančiai Šaliai visiškai ir laisvai įgyvendinti savo valstybinį suverenitetą,

būdamos įsitikinusios, jog TSR Sąjungai pašalinus Lietuvos suverenitetą pažeidžiančias 1940 metų aneksijos pasekmes, bus sudarytos papildomos Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių ir jų tautų tarpusavio pasitikėjimo sąlygos,

nusprendusios abiejų šalių tautų labai savo tarpvalstybinius santykius kurti draugystės, geros kaimynystės, lygiateisiškumo ir abipusės naudos principais pagal visuotinai pripažintas tarptautinės teisės normas,

patvirtindamos savo ištikimybę Suvienytųjų Nacijų Organizacijos Įstatų bei Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo dokumentų tikslams ir principams,

skelbdamos savo pasiryžimą laikytis žmogaus teisių tarptautinių normų,

susitarė:

#### 1 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys pripažįsta viena kitą pilnateisiais tarptautinės teisės subjektais ir suverenėmis valstybėmis pagal jų valstybinį statusą, įtvirtintą pamatiniuose aktuose, priimtuose Rusijos Tarybų Federacinės Socialistinės Respublikos 1990 metų birželio 12 dieną ir Lietuvos Respublikos -1990 metų kovo 11 dieną.

Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis pripažįsta kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies neatimamą teisę į valstybinę nepriklausomybę, visišką kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies įstatymų leidžiamosios, vykdomosios ir teisminės valdžios pilnumą jos teritorijoje.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja tarpusavio santykiuose nenaudoti jėgos ir grasinimo jėga, nesikišti viena kitos vidaus reikalus, gerbti suverenitetą, teritorinį vientisumą ir sienų neliečiamybę pagal Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo principus.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys įsipareigoja savo tarpusavio santykiuose sąžiningai laikytis visuotinai pripažintų tarptautinės teisės principų bei normų ir neprisidėti, kad trečiosios šalys jas pažeistų vienos iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių atžvilgiu.

#### 2 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys pripažįsta viena kitos teisę savarankiškai įgyvendinti savo suverenitetą gynybos ir saugumo srityje joms priimtinomis formomis, prisidedamos prie nusiginklavimo ir įtampos mažinimo Europoje proceso, taip pat ir per kolektyvinio saugumo sistemas, o sąveikos šioje srityje formos bus nustatytos atskirame susitarime.

#### 3 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys draudžia įstatymais ir užkerta kelią savo teritorijose kurtis ir veikti organizacijoms bei grupėms, taip pat veikti asmenims, siekiantiems prievarta sunaikinti kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies nepriklausomybę, suverenų valstybingumą ir sugriauti teritorijos vientisumą, prievarta užgrobti valdžią.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys bendradarbiaus, kovodamos su organizuotu ir tarptautiniu nusikalstamumu.

#### 4 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys garantuoja savo piliečiams nepriklausomai nuo jų tautybės ar kitokių skirtumų lygias teises ir laisves.

Rusijos Tarybų Federacinė Socialistinė Respublika asmenims, kurie turi Lietuvos Respublikos pilietybę arba teisę į šią pilietybę ir šios Sutarties pasirašymo metu nuolat gyvena RTFSR teritorijoje bei turi RTFSR nuolatinę darbo vietą arba kitą teisėtą pragyvenimo šaltinį, garantuoja teisę laisva valia ir

RTFSR įstatymų nustatyta tvarka įgyti Rusijos Tarybų Federacinės Socialistinės Respublikos pilietybę, netaikydama jiems kokių nors kitokių pilietybės įgijimo sąlygų negu tos, kurios nustatytos visiems kitiems asmenims.

Lietuvos Respublika garantuoja asmenims, kurie turi teisę į RTFSR pilietybę ir iki 1989m. lapkričio 3 d. nuolat gyveno bei tebegyvena Lietuvos teritorijoje, ir turi Lietuvos Respublikoje nuolatinę darbo vietą arba kitą teisėtą pragyvenimo šaltinį, teisę laisva valia ir pagal Lietuvos Respublikos įstatymus įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę, netaikydama jiems sėslumo cenzo, lietuvių kalbos mokėjimo ar kokių nors kitokių pilietybės įgijimo sąlygų negu tos, kurios nustatytos visiems kitiems asmenims.

Lietuvos Respublika garantuoja teisę įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę asmenims, kurie turi teisę į RTFSR pilietybę ir į Lietuvą atvyko nuo 1989 m. lapkričio 3 d. iki šios Sutarties pasirašymo dienos ir nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje, ir turi nuolatinę darbo vietą Lietuvos Respublikos įmonėse, įstaigose ir organizacijose arba kita teisėtą pragyvenimo šaltinį. Šie asmenys turi teisę įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę laisva valia ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Nurodytiems asmenims netaikomi sėslumo cenzo ir lietuvių kalbos mokėjimo reikalavimai.

Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti asmenys savo valią dėl kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies pilietybės įgijimo gali laisvai pareikšti iki dienos, nustatytos atskirame Šalių susitarime.

Tuo atveju, jeigu šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodyti asmenys laisva valia ir remiantis šalies, kurioje jie gyvena, įstatymais bei šio straipsnio nuostatomis neįgyja šalies, kurioje jie gyvena, pilietybės, tai jie turi teisę išsaugoti arba įgyti kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies pilietybę pagal kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies statymus.

#### 5 straipsnis

Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis pagal visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus bei normas savo įstatymuose nustatys teises ir pareigas, kurių atsiradimas siejamas su tos Šalies pilietybės įgijimu.

Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis visiems šios Sutarties 4 straipsnyje nurodytiems asmenims, gyvenantiems jos teritorijoje, nepriklausomai nuo jų tautybės garantuoja pilietines ir politines, socialines, ekonomines ir kultūrines teises bei pagrindines žmogaus laisves pagal visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus

bei normas ir šalies, kurioje gyvena, įstatymus, taip pat etninėms, religinėms ir kalbinėms mažumoms priklausančių asmenų teisę kartu su kitais tos pačios grupės nariais arba oficialiai užregistruotos bendruomenės nariais naudotis savo kultūra, išpažinti savo religiją ir atlikti jos apeigas, taip pat vartoti gimtąją kalbą.

Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis garantuoja kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies piliečiams ir teisę į šią pilietybę turintiems asmenims, laikinai esantiems jos teritorijoje, visas žmogaus teises ir pagrindines laisves, kurios tokiems asmenims pripažįstamos pagal visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus bei normas ir valstybės, kurioje tie asmenys yra, įstatymus.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys vienos Aukštosios Susitariančiosios Šalies piliečiams, esantiems kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies teritorijoje, pagal visuotinai pripažintas tarptautinės teisės normas garantuoja teisę kreiptis teisinės, humanitarinės ir kitokios pagalbos į valstybės, kurios piliečiais jie yra, įgaliotąsias atstovybes.

#### 6 straipsnis

Pripažindamos kiekvienos Aukštosios Susitariančiosios Šalies teisę priimti savus imigracijos įstatymus ir vykdyti savarankišką imigracijos politiką, Aukštosios Susitariančiosios Šalys šioje srityje kylančius klausimus reguliuos, pagal visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus ir normas ir sudarydamos atskirus susitarimus.

Atskiruose tarpvyriausybiniuose susitarimuose taip pat bus reguliuojami migracijos klausimai, susiję su įdarbinimu.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys specialiuose susitarimuose nustatys piliečių, laisvu pasirinkimu persikeliančių iš vienos Šalies teritorijos kitos Šalies teritoriją, persikėlimo tvarką ir sąlygas, taip pat abipusius įsipareigojimus teikti jiems materialinę ir kitokią pagalbą.

#### 7 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys pripažįsta bendradarbiavimo bei mainų būtinumą kultūros, meno, sveikatos apsaugos, švietimo, mokslo, informacijos, technikos ir kitose srityse.

#### 8 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys mano, jog tikslinga lygiateisiais pagrindais visapusiškai bendradarbiauti tarptautinių santykių srityje.

#### 9 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys pripažįsta būtinumą koordinuoti pastangas, siekiant dalyvauti vieningoje tarptautinėje ekologinio saugumo sistemoje.

#### 10 straipsnis

Ekonominių Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių bendradarbiavimą reglamentuos sutartys ir susitarimai, numatantys didžiausio palankumo režimą.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys palaikys ekonominių tarpusavio santykių plėtotę visuose ūkio valdymo lygiuose, bendrų rusų-lietuvių ir lietuvių-rusų įmonių bei organizacijų steigimą ir veiklą, taip pat privačių verslininkų tarpusavio ryšių vystymąsi.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys iš anksto informuos viena kitą apie ekonominius sprendimus, kurie gali atsiliiepti kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies teisėms ir teisėtiems interesams, abipusiai suderintiems dvišalių santykių srityje.

#### 11 straipsnis

Rusijos Tarybų Federacinė Socialistinė Respublika reiškia savo ypatingą suinteresuotumą, o Lietuvos Respublika prisiima įsipareigojimą prisidėti prie palankių Kaliningrado srities ūkinio ir nacionalinio kultūrinio vystymosi sąlygų išsaugojimo. Šios sąlygos bus sureguliuotos specialiaame Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių susitarime.

#### 12 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys sudarys specialius tarpvyriausybinius susitarimus dėl finansinių valiutinių santykių, bankų, prekybinių mainų, vertybinių popierių judėjimo, mokėjimų, kainų, muitų ir transporto tarifų. Šis sąrašas nėra išsamus. Susitarimuose bus nustatyti perėjimo prie atsiskaitymo pasaulinėmis kainomis mechanizmai ir terminai.

#### 13 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys savarankiškai reguliuoja nuosavybės santykius savo teritorijoje.

Vienos iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių valstybinės nuosavybės, juridinių asmenų ir piliečių nuosavybės, esančios kitos Aukštosios Susitariančiosios Šalies teritorijoje, teisinį režimą reguliuoja įstatymai tos Aukštosios Susitariančiosios Šalies, kurioje yra ta nuosavybė, jeigu kitko nenumatyta atskiruose Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių susitarimuose.

Nesureguliuotus Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių teritorijose esančios nuosavybės santykių klausimus spręs Aukštosios Susitariančiosios Šalys pagal teisės procedūras dalyvaujant, jei to būtina reikia, trečiosioms šalims.

Visi kiti nuosavybės santykių klausimai, susiję su Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių interesais, turi būti sureguliuoti atskiruose susitarimuose.

#### 14 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys, užtikrindamos tranzitinius krovinių ir keleivių pervežimus per savo jūrų, upių uostus ir aerouostus, geležinkeliais bei automobilių keliais ir vamzdynais, sudarys specialų susitarimą dėl krovinių ir keleivių tranzito per savo teritorijas sureguliuavimo be jokios diskriminacijos.

#### 15 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys vykdys tokią ekonominę politiką, kuri padėtų formuotis įvairiems Šalių ryšiams ir integruotis į tarptautinę ekonominę erdvę.

#### 16 straipsnis

Ši Sutartis yra dvišalė ir neliečia Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių santykių su trečiosiomis šalimis.

Aukštosios Susitariančiosios Šalys, sudarydamos papildomus susitarimus, remsis šioje Sutartyje suformuluotais principais.

#### 17 straipsnis

Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių dvišalės konsultacijos šios Sutarties vykdymo klausimais bus rengiamos, kai to prireiks, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

Visi ginčijami klausimai, kurie gali kilti aiškinant ir vykdant šią Sutartį, turi būti sprendžiami atitinkamo lygio dvišalėse konsultacijose.

Kiekviena Aukštoji Susitariančioji Šalis pasilieka teisę konsultacijų keliu pareikšti iniciatyvą pradėti derybas dėl tikslingumo tęsti šios Sutarties ar atskirų jos straipsnių galiojimą.

Abiejų Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių sutikimu šios Sutarties nuostatos gali būti papildomos arba keičiamos Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių nustatyta tvarka.

#### 18 straipsnis

Siekdamos įgyvendinti šios Sutarties nuostatas, tarp jų 4 ir 5 straipsnių, Aukštosios Susitariančiosios Šalys ketina, esant būtinybei ir abipusiam sutarimui, kartu sudarinėti atitinkamas komisijas.

Komisijų, sudaromų remiantis šiuo straipsniu, formavimo ir funkcionavimo tvarką, taip pat jų kompetenciją Aukštosios Susitariančiosios Šalys nustatys specialiuose susitarimuose.

#### 19 straipsnis

Aukštosios Susitariančiosios Šalys mano, jog tikslinga apsiukeisti įgaliotosiomis atstovybėmis.

#### 20 straipsnis

Ši Sutartis turi būti ratifikuota. Pasikeitimas ratifikaciniais raštais įvyks Vilniuje.

Ši Sutartis įsigalioja pasikeitimo ratifikaciniais raštais dieną.

Ši Sutartis sudaroma dešimčiai metų, išskyrus Sutarties 1 straipsnį, kurio galiojimo laikas neribotas.

Sutarties galiojimas po to bus savaimė pratęstas tokiam pačiam laikotarpiui, jeigu likus ne mažiau kaip šešioms mėnesiams iki jos galiojimo laiko pabaigos nė viena iš Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių raštu nepraneš, jog ji nori nepratęsti Sutarties arba padaryti joje pakeitimus.

Sudaryta Maskvoje 1991 m. liepos 29 d. dviem egzemplioriais, kiekvienas rusų ir lietuvių kalbomis, ir abu tekstai turi vienodą galią.

RUSIJOS TARYBŲ FEDERACINĖS SOCIALISTINĖS  
RESPUBLIKOS VARDU  
BORIS JELCIN

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU  
VYTAUTAS LANDSBERGIS